

givningen jo ingenlunde forsømt at sørge ret godt for dem. Der er jo navnlig ved Skifteloven sørget særdeles godt baade for Procuratorerne og Sagsførerne derved, at der er givet dem en let Udgang til at faae en rig Høst som Kuratorer, som Inkassatører, som Fodringsanmeldere og som Eksekutorer, kort sagt, paa mange Maader, saaledes at de Gebyrer og de Afgifter, som Statskassen tidligere oppebar, nu væsentligt udredes af Kreditorerne og Arvingerne, men i meget forhøjet Maalestok, som Sagsførerlønning. Det er derfor ingenlunde givet, at den Forøgelse af Sagsførerne, som er fremkommen ved Sagsførerloven, i og for sig har gjort Udbyttet af Sagsførernes Virksomhed i det Hele mindre for den Enkelte. Det er jo saa heldigt, at Sagsførerne i de fleste Tilfælde selv bestemme Byttet, og at der nu er kommet flere til at dele dette Bytte, forhindrer ikke, at hver enkelt jo alligevel vil faae en større Part deri, end han tidligere har havt; det er i det Mindste Tilfældet efter min Erfaring, og jeg kjender dog nogle Steder her i Landet. Jeg tænker ikke her paa min egen By, men paa et andet Sted i Landet, hvor jeg har kjendt Sagsførervirksomheden for 35 Aar siden, og hvor der da var to Sagsførere, som begge levede yderst kummerlig, men nu er der otte eller ni Sagsførere i samme By, som alle have en god Praxis, have det meget godt og have en god Fortjeneste. Det er altsaa slet ikke sagt, at der er nogen særlig Trang til nu at forhøje disse Salærer i offentlige Sager, idet jeg ganske skal være enig med min ærede Ven her foran (Orenbøll) i, at der er saadan Rift om at blive beskikket til at udføre offentlige Sager i Provindserne, at der forekommer mig at være det bedste Bevis paa, at de Salærer, som Sagsførerne modtage, ikke ere for ringe til at lønne dette Arbeide. Vel kan det synes, at der ved Underretterne, hvor man i Straffesager er ubunden med Hensyn til Fastfattelsen af Salæret, udredes i store og vidtløftige Sager ofte meget større Salærer end de, der ere fastsatte for Overretssagsførere og for Høiestretsagsførere, men med Hensyn til den allerførste Del af Straffesagerne behøver det ikke at være Tilfældet, idet det Arbeide, som en Sagsfører har i de hyppigt forekommende af saadanne Sager, nemlig de sædvanlige Lyvsjager med den Anklagedes egen Tilstaaelse, efter min Overbevisning er fuldt vederlagt ved det Salær af 10 Kroner, som der sædvanlig i saadanne smaa Sager tilkendes. Det hele Arbeide bestaar jo nemlig i at skrive et Indlæg paa en Side, og det, Defensor skriver, er sjelden længer end paa en halv Side. Dertil kommer, at det sædvanligvis er saa nemt at referere det Faktum, hvorom der er Tale, at jeg ikke tror, at der i den Henseende er nogen Mangel til Stede, som der er Trang til at afhjælpe. Jeg har imidlertid, som sagt, slet ikke Noget derimod, jeg skal gjerne være med til at stemme for, at Sagsførerne faae denne høiere

Løn, som her er foreslaaet, men dog kun paa en Betingelse, og det er den, at det ses klart, hvem det er, der betaler. Naar der nemlig her staar tilsløret „det Offentlige“ — det er en Figur, der staar tilsløret — saa lad os hellere kalde det ved sit rette Navn, og det er Kommunerne, det er Amtsrepartitionsfonden og Kammertaskerne i alle de Tilfælde, som naturligvis ere de hyppigste, nemlig de, hvori vedkommende Taltalte eller Part ikke selv kan betale. Det er altsaa atter denne meget lette Maade, hvorpaa man uden videre udfriver af Kommunerne forhøiede Bidrag. De Udgifter, som nu her udskrives til Sagsførere af Kommunernes Kasser, ere ganske ulimiteerde. Der vil sandsynligvis opstaa et Kapløb hos Underdommerne om, hvem der kan være behageligst mod Sagsførerne ved at give dem det størst mulige Salær, i Særdeleshed hos de Underdommere, der ikke tillige staa i et saadant Forhold til Kommunen, at det gælder dem om at passe paa Kommunens Kasse. Men er der noget Formaal, som det er urimeligt at lade Kommunerne betale for, saa er det for Retshaandhøvelsen og Retsbeskyttelsen, det er qvam maximo et Statsformaal, og det forekommer mig at være aldeles naturligt, at Statskassen betaler, hvad der behøves til Retshaandhøvelsen og Retsbeskyttelsen. Det er derfor mit Ønske, at man her skulde begynde med at røre ved dette Forhold; i Stedet for, at der i § 2 staar „det Offentlige“, skulde man sige, at Salæret skal udredes af Statskassen. Det er et Spørgsmaal, jeg tidligere har tilladt mig at bringe frem her i Landsthinget, idet det vil erindres af de ældre Medlemmer, at jeg flere Gange, ikke med stort Held eller rettere sagt uden Held, har indbragt Lovforslag om at komme bort fra denne aldeles urimelige Fordeling, der nu finder Sted af forskellige Udgifter mellem Rjbstæderne i det samme Amt, Rjbstæder, som ikke staa i nogenomhelst anden Sammenknytning undtagen ved det Baand at være fælles om at udrede visse Beløb, og blandt disse Udgifter er ogsaa Delinquentudgifter og Udgifter til Salærer i beneficerede Sager. Vi havde den Gang foreslaaet, — der har flere Gange været nedsat Udvælg i denne Sag, og jeg har været enig med flere andre ærede Landsthingsmænd om at gjøre Forslag derom — at disse Udgifter skulde overtages af Statskassen, og navnlig skulde det være Tilfældet med Delinquentudgifter og Udgifter til Salær i beneficerede Sager. De, som ansaa det for ønskeligt, at vi komme ind paa en ny Procesordning og at vi her i Landet, efter at man er meget kjed af det andre Steder, skulde indføre Nævninger i Straffesager, støttede dette Forslag, idet man fandt, at det kunde være nyttigt. Naar disse Herligheder en Gang oprinde for det danske Folk, da vil det være nødvendigt at lægge Delinquentudgifterne og Alt, hvad der vedkommer Retsordningen fra Kommunerne over paa Statskassen.